

Papež František: Modlitba Otčenáš

Paulínky, Praha, 2019, 79 s., ISBN 978-80-7450-353-5.

Více než miliarda lidí po celém světě se každodenně modlí nejznámější a nejdůležitější křesťanskou modlitbu, modlitbu Otčenáš. Možná, že mnozí z nich pronášejí její slova tak často a po tak dlouho dobu, že jim modlitba zevšedněla či se zautomatizovala natolik, že si (již) plně neuvědomují smysl a hloubku jejích slov. Ke znovuoživení významu Otčenáše může pomoci krátké, a přitom obsahově hutné dílko, kterým je právě recenzovaná knížka.

Autor, jímž je papež František, ve svých veřejných katechezích coby jedné z forem řádného magisteria (učitelského úřadu církve), seznamuje postupně s významem jednotlivých slov modlitby.

V úvodní kapitole připomíná, že Ježíš se modlil od samého počátku svého působení na Zemi, a i dnes se stále za nás modlí a přimlouvá u svého Otce. Když se po jeho vzoru modlíme my, máme být při tom pokorní. Máme ve skrytu a tichosti našemu Otci adresovat sedm přímočarých proseb. Tak, jak nás to naučil náš Pán.

První invokací modlitby je oslovení Otče náš, které vyjadřuje důvěru, s níž se máme k našemu nebeskému Otci obracet. Ztělesňuje vztah otce a jeho dítěte; otce, který si nepotrpí na chvály, ale chce, abychom jej oslovovali takto důvěrně, oddali se mu. Svatý otec připomíná, že když oslovujeme Boha, máme tak činit ve smyslu aramejského slova Abba, které znamená tatínka, tátu. Je to výraz, kterým dítě v bezpečí náruče svého stvořitele oslovuje svého tatínka. Vyjadřuje náš vztah k milosrdnému, nikoli trestajícímu Bohu, a mělo by být nosnou silou každé naší modlitby.

Náš otec je na nebesích, což neznamená vzdálenost od Boha, ale spíše rozdílnost Boží lásky k nám, která je na rozdíl od pozemské lásky nepomíjívá a ničím nepodmíněná.

Dále prosíme, aby bylo Boží jméno posvěceno. Stejně jako je svatý Bůh, bychom měli být svatí i my. Boží svatost se má projevovat v našem životě, v našich skutcích.

V další části modlitby prosíme, aby přišlo Boží království. Je to především prosba, aby Ježíš přišel mezi nás, aby vstoupil do našeho života. A jak papež František zdůrazňuje, on přichází, a to rozličnými způsoby.

Další prosbou je zvolání buď vůle tvá, kterou se zakončuje první část modlitby Otčenáš. Neznamená „dělej si se mnou co chceš“, což by Boží děti uvrhlo spíše do postavení nesvobodných či otroků svého pána. Boží vůle, tedy to, co Bůh chce, je, abychom byli zachráněni, spaseni. Křesťané chtějí, aby se Boží plán uskutečnil na nás na všech. Chtějí, aby Boží láska, nejvyšší dobro, byla ve všech lidech realizována.

Ve druhé části modlitby, orientované na nás a naše potřeby, začínáme prosbou, aby nám Bůh dal to, bez čeho se neobejdeme – chléb vezdejší. Tedy jídlo, ale i vodu, střechu nad hlavou, zaměstnání. Neprosíme jen za sebe, nýbrž za všechny lidi na celém světě, pro něž není uspokojení základních životních potřeb samozřejmostí. V konečném důsledku neprosíme jen za pokrm ve smyslu čistě materiálním, ale též za eucharistický chléb, který jediný dokáže plně uspokojit náš věčný hlad.

Dále prosíme o odpuštění našich hříchů. Podle Svatého otce, tak jako podle každého katechismu, je nejtěžším hříchem a kořenem všech hříchů pýcha. Což by mohla být třeba i bezděčná představa o vlastní dokonalosti. Musíme mít stále na paměti, že jsme dlužníky. Mnoho jsme toho dostali, a tedy mnoho máme dávat. V této souvislosti papež František zmiňuje teorii zvanou *mysterium lunae* – stejně jako měsíc nesvítl sám o sobě, ale jen odráží sluneční světlo, tak také my milujeme proto, že jsme sami (byli) milováni, od svých rodičů, a hlavně od Boha.

Jelikož nám Bůh odpouští naše viny, máme i my odpouštět našim viníkům. Vertikální vztah mezi Bohem a námi Ježíš doplňuje horizontálním vztahem bratrské lásky, milosrdenství, odpuštění. Aby nám byly odpuštěny hříchy, musíme i my odpouštět svým bližním. Nemůžeme jen přijímat milosrdenství od Boha a vůči ostatním být krutí. Co dostáváme od Boha, máme dávat také svému okolí.

Neuved' nás v pokušení, či spíše vhodněji přeloženo jako nedopusť, abychom upadli do pokušení, je prosbou, abychom obstáli stejně dobře jako Ježíš, který zkušenost pokušení a zkoušek prožil až do krajnosti, při pokoušení Satanem na poušti či v překonání nepopsatelné úzkosti a osamělosti prožité v Getsemanech.

V závěru modlitby prosíme, aby nás Bůh zbavil zla, kterým jsme sváděni a které je všude okolo nás, i v nás samotných. Prosíme svého Otce, aby nás ochránil od moci Zlého, abychom dokázali zlu a pokušení odolat a po vzoru našeho Pána na něj dokázali odpovědět pravým opakem, totiž láskou, odpuštěním a vnesením pokoje.

Recenzovanou knížku lze jednoznačně doporučit všem, i začátečníkům, i pokročilým ve víře. Může výborně posloužit jako pomůcka k rozjímání nad modlitbou Páně.